

ლექსო კულუა
საჯარო მმართველობისა და პოლიტიკის ბაკალავრი,
მასკომუნიკაციისა და საზოგადოებასთან ურთიერთობის მაგისტრი
(სამეცნიერო ხელმძღვანელი – პროფ. მაია ნადარეიშვილი)

პროპაგანდის თანამედროვე ასპექტები ჩრდილოეთი კორეაში

საკვანძო სიტყვები: ჩრდილოეთ კორეა, კიმ ირ სენი, კიმ ჩენ ირი,
კიმ ჩენ ინი, ინტერნეტი, ინტრანეტი, სონბანი,
პროპაგანდა, ცენზურა, ტელევიზია, ლი ჩუნ პი

წინამდებარე ნაშრომის მიზანია პროპაგანდის თანამედროვე ასპექტების განხილვა დღევანდელ მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე იზოლირებული ქვეყნის, ჩრდილოეთ კორეის სახალხო რესპუბლიკის მაგალითზე. მოპოვებული ინფორმაციის საშუალებით წარმოდგენა გვექმნება ჩრდილოეთ კორეის სახალხო რესპუბლიკის მმართველობის ფორმებსა და ყოველდღიურობაზე, მოსახლეობის ინფორმირებულობის თაობაზე. თუმცა, როგორც DPRK-ის¹ მოსახლეობას არა აქვს მათივე მთავრობისგან ინფორმაციაზე თავისუფალი წვდომა, არც გარე სამყაროს გააჩნია სანდო წყაროები ჩრდილოეთ კორეის რეალური ფაქტებისა თუ მოვლენების გასაგებად.

მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ კორეის ჩრდილოეთ ნაწილი საბჭოთა კავშირმა დაიკავა, ხოლო სამხრეთი – ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა. ასე გაიყო კორეის ნახევარკუნძული ორ სახელმწიფოდ.² 1950 წლის 25 ივნისს ჩრდ. კორეამ დაარღვია ხელშეკრულება 38-ე პარალელის³ შესახებ და სამხრეთში შეიჭრა.⁴ DPRK-ს ჯარების სამხრეთ ტერიტორიაზე აგრესიას 1950-1953 წლების კორეის ომი მოჰყვა. ეს მთელი მსოფლიოსთვის სრულიად მოულოდნელი იყო. ჩრდილოეთ კორეის ლიდერ კიმ ირ სენს⁵ იმედი ჰქონდა, რომ შეძლებდა

კორეის გაერთიანებას. საამისოდ იოსებ სტალინსაც კი მიმართა, ქვეყნის გაერთიანების იდეა გააცნო, მაგრამ საბჭოეთის ლიდერმა მას მხარი არ დაუჭირა, ვინაიდან იცოდა, რომ სამხრეთ კორეას მეტი სამხედრო ძალა ჰყავდა. ამის მიუხედავად, კიმ ირ სენი მაინც შეიჭრა სამხრეთში. ომში ამერიკელებიც ჩაერთვნენ. სამწლიანი დაპირისპირების შემდეგ, რომლის დროსაც, თითქმის, 3 მლნ სამოქალაქო და სამხედრო პირი დაიღუპა, 1953 წლის 27 ივლისს ცეცხლის შეწყვეტის შესახებ ხელშეკრულება გაფორმდა.

ეს კონფლიქტი მსოფლიო ისტორიაში შევიდა, როგორც XX საუკუნის ერთ-ერთი სასტიკი და დაუნდობელი ომი. სწორედ ამის შემდეგ გადაიქცა ამერიკა „დაუძინებელი მტრის“ ხატად ჩრდილოეთ კორეისათვის, რადგან კიმ ირ სენს კორეის გაერთიანების საშუალება არ მისცა აშშ-მა.

დღეს ჩრდილოეთ კორეის სახალხო რესპუბლიკა ყველაზე იზოლირებული ქვეყანაა. მისი მოსახლეობის მნიშვნელოვანმა ნაწილმა არც კი იცის, რა ხდება დანარჩენ მსოფლიოში. იგი ცნობილია ტოტალიტარული რეჟიმით, ადამიანის უფლებათა დარღვევითა და სიღარიბით. მას მართავს კიმ ირ სენის შვილიშვილი და კიმ ჩენ ირის ვაჟი – კიმ ჩენ ინი (იგივე, კიმ ჯონ ინი),⁶ რომელსაც მთელი ქვეყანა ეთაყვანება, როგორც დიქტატორული რეჟიმის პერიოდის ადამიანებს სჩვევიათ.

არაოფიციალური წყაროების მტკიცებით, მოსახლეობის 80% საკონცენტრაციო ბანაკებშია გამოკეტილი. ასეთი ბანაკი სულ ექვსია ქვეყანაში. ბანაკის წესების მიხედვით, თუ ვინმე მეტ საჭმელს მოითხოვს ან გაქცევას შეეცდება, დახვრეტით ისჯება. ჩრდილოეთ კორეასა და სამხრეთ კორეას შორის არსებული საზღვარი მეორე მსოფლიო ომის დროს ამერიკასა და საბჭოთა კავშირს შორის საზღვრად ითვლებოდა.

ჩრდილოეთ კორეის მოსახლეობა შეადგენს 25 მილიონს. ჯარში გასაწვევი ასაკი 17 წელია. ქვეყნის

რეგულარული არმია 13 მლნ ჯარისკაციდან შედგება. დამატებით 600 ათასი რეზერვისტიც ჰყავთ მომზადებული. ყოველწლიურად ჯარში 200 ათასი ვაჟი და ამავე რაოდენობის გოგონა მიჰყავთ.

აქ რელიგია ჩანაცვლებულია ათეიზმით.

ქვეყანაში ჯანდაცვა უფასოა ყველასათვის და, თითქოს, ხელმისაწვდომიც, მაგრამ, არაოფიციალური სტატისტიკით, 700 კაცზე ერთი ექიმი და 150 ავადმყოფზე კი – ერთი საწოლი. მარიხუანის მოყვანა და გამოყენება ლეგალიზებულია. ექიმები რეკომენდაციას უწევენ მას, როგორც სიგარეტის ნაკლებად მავნე შემცვლელს.

ავტომანქანის შეძენა და მისი შენახვა ძალიან ძვირი ჯდება. არც საწვავის შონაა იოლი. ამიტომ მოსახლეობის უმეტესობა დადის ფეხით, მატარებლით, ავტობუსით ან ველოსიპედით. თუ კორეელის რომელიმე ნათესავი იაპონიაში ცხოვრობს, მას შეუძლია რიგით კორეელს ავტომანქანა აჩუქოს, მაგრამ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მეორე მანქანას, ზუსტად ისეთს, სახელმწიფოსაც აჩუქებს. პირადი ავტომობილის ყოლა შეუძლიათ მხოლოდ მაღალი თანამდებობის მქონე პარტიის წევრებს. სტატისტიკურად, 1000 ადამიანზე ერთი ავტომობილი მოდის.

ყოველ გზაჯვარედინზე მარეგულირებელი პოლიციელი დგას, ელექტროენერგიის დაზოგვის მიზნით. შუქნიშნის დაყენება არამიზანშეწონილია ხარჯის გამო. ერთადერთი მოქმედი შუქნიშანი კიმსუსანის მზის სასახლის,⁷ იგივე, კიმ ირ სენისა და კიმ ჩენ ირის მავზოლეუმის შესასვლელთან დგას.

მოქალაქეები თავისუფლად ვერ გადაადგილდებიან ქალაქიდან ქალაქში. ერთი პუნქტიდან მეორეში გასამგზავრებლად მათ მივლინების ტიპის საბუთი უნდა გააფორმონ. კონტროლის განსახორციელებლად ყველა ცენტრალურ გზაზე სპეციალური უწყების თანამშრომლები დგანან.

2009 წლიდან მობილური კავშირი ნებადართულია. ქსელში ჩართვის ღირებულება 100 დოლარს შეადგენს, ხოლო ყველაზე იაფფასიანი ტელეფონი 200 დოლარი ღირს მაშინ, როცა საშუალო ხელფასი 6 დოლარია.

ხანძრის დროს სახლიდან პირველად ბელადის ფოტოები უნდა გაიტანონ, შემდეგ კი დანარჩენი ნივთები.

1997 წლის 8 ივლისიდან 2024 წლის 13 ოქტომბრამდე⁸ ჩრდილოეთ კორეაში ორ კალენდარს იყენებდნენ: გრიგორიანულს, რომელიც ათვლას იწვევს ქრისტეს დაბადებიდან, და ჩრდილოკორეულ ჩუჩხე კალენდარს,⁹ რომლითაც წელთაღრიცხვა 1912 წლიდან ანუ კიმ ირ სენის დაბადებით იწყებოდა.

ინფორმაცია გამუდმებით იფილტრება. არ არსებობს თავისუფალი პრესა და ტელევიზია. ჩრდილოეთ კორეის საინფორმაციო საშუალებები, ძირითადად, სამთავრობო პროპაგანდითაა გადატვირთული. აკრძალულია უცხოური ტელეარხებისა და რადიოტალღების გამოყენება. ასეთი რამ პატიმრობით ისჯება. ჩრდილო კორეელებს ინტერნეტიც შეზღუდულად მიეწოდებათ. მათ უფლება აქვთ შევიდნენ მხოლოდ იმ რამდენიმე ჩინურ საიტზე, სადაც ვერაფერს ნახავენ ისეთს, რაც დანარჩენ სამყაროსთან დააკავშირებთ.

ჩრდილოეთ კორეის ხელისუფლება საზოგადოებისთვის ინფორმაციის შეზღუდულად მიწოდების ორ ხერხს იყენებს: ცენზურასა და პროპაგანდას.¹⁰ ქვეყანაში მედია მკაცრად რეგულირდება. აქ მხოლოდ 12 გაზეთი გამოიცემა და თითოეული ნომრის შინაარსიც მკაცრ ცენზურას ექვემდებარება. კიდევ უფრო თავისებურია ტელევიზია და მასთან დამოკიდებულება. ჩრდილოეთ კორეაში სულ 5 არხი მაუწყებლობს, მათ შორის, სპორტული და საგანმანათლებლო. ახალ ამბებს მოსახლეობა, ძირითადად, ცენტრალური ტელევიზიით იგებს.

სახელგანთქმული ჩრდილოკორეელი მსახიობი და ტელეწამყვანი, ლი ჩუნ ჰი¹¹ კორეის ცენტრალური მაუწყებლის დიქტორად 1974 წლიდან 2012 წლის 24

იანვრამდე უწყვეტად მუშაობდა. შემდეგ კი ასაკოვანი ქალბატონი მხოლოდ განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი სიახლის გამოსაცხადებლად ჩნდებოდა ეკრანზე.¹² დამსახურებულ დასვენებაზე გასული, საყვარელ პროფესიას ბოლომდე ვერ სწყდება და, ძირითადად, დიქტორების ახალი თაობის აღზრდითაა დაკავებული. ლის ბიოგრაფია საინტერესო იმითაა, რომ ხანგრძლივი ტელეკარიერის განმავლობაში არასოდეს დაუთხოვიათ სამსახურიდან და ხელისუფლების წმენდაში არ მოყოლილა. ითვლება, რომ კორეის ლიდერებს ხიბლავდათ მისი თხრობის მელოდრამატული სტილი. ლი შინაარსის მიხედვით ცვლიდა ხმის ტემბრსა და ჟღერადობას: მთრთოლვარე ბგერებით ახსენებდა ჩრდ. კორეის ეროვნულ ლიდერებს, მჭახე ხმით საუბრობდა დასავლეთის ქვეყნებზე, „იაპონელ ოკუპანტებსა“ და „სეულებს მოდელატეებზე“. დამსახურებულ დიქტორს მინიჭებული აქვს „შრომის გმირისა“ და „მაუწყებლობის სახალხო მუშაკის“ წოდებები, რომელსაც მრავალი პრივილეგია მოსდევს: თანამედროვე სახლი, მდიდრული ავტომანქანა, მოღური ტანსაცმლის მაღაზიებსა და გასართობ დაწესებულებებში სიარულის უფლება.

ინტერნეტის ეპოქაში ინფორმაციის კონტროლი რთულია. თუმცა, ჩრდილოეთ კორეაში ინტერნეტზე წვდომა მხოლოდ ერთეულებს აქვთ. ქვეყანას უარი არ უთქვამს ტექნოლოგიებზე, მაგრამ ინტერნეტის ნაცვლად, ხალხი ინტრანეტს იყენებს, რომელიც გარესამყაროსგან მოწყვეტილია. რადიომიმღებები პოლიციის მეთვალყურეობით ყენდება და მხოლოდ ჩრდილოეთ კორეის რადიოტალღებზეა მიმართული. როგორც აღმოჩნდა, რადიომ მაინც ყველაზე მეტად დააღწია თავი ცენზურას. ზოგიერთი ადამიანი, ვისაც ამის საშუალება აქვს, ჩინურ რადიომიმღებს იყენებს და კორეულთან ერთად, ჩინურ რადიოტალღებსაც იჭერს.

ჩრდილოეთ კორეაში უცხოური ინფორმაცია და კულტურა ყველაზე მეტად მაინც კინოინდუსტრიას შეაქვს. ხელისუფლების არაერთი მცდელობისა თუ

წინააღმდეგობის მიუხედავად, ამისთვის ხელი შეშლა ურთულესი გამოდგა. სულ უფრო მეტად ვრცელდება სამხრეთკორეული სერიალები და ჰოლივუდური ფილმები. ჩრდილოკორეელი გაბედული ადამიანები, ძირითადად, ამ გზითა და საშუალებით მოიპოვებენ სხვა ქვეყნებზე ინფორმაციას. ინტერნეტზე წვდომის დეფიციტის გამო, ფილმებს მოსახლეობა მეხსიერების ბარათებზე ჩაწერილს ყიდულობს. ჩრდილოეთ კორეა, „ფრიდომ ჰაუსის“ შეფასებით, ინფორმაციის თავისუფლების ხარისხით, 176 ქვეყანას შორის 175-ე ადგილზეა და მხოლოდ ერთორეას უსწრებს.

სამთავრობო პროპაგანდა,¹³ ცენზურასთან შედარებით, გაცილებით სუსტია. მხოლოდ მედიასაშუალებების სიმცირითა და კონტროლით მოსახლეობის მართვა, ფაქტობრივად, შეუძლებელია XXI საუკუნეში. სახელისუფლებო პროპაგანდისტული მცდელობანი ზოგჯერ სასაცილომდე პრიმიტიულია. ამის ნიმუშებს უხვად გვთავაზობს თანამედროვე ჩრდილოკორეული ყოველდღიურობა. მაგ., მმართველი ძალის თვალსაზრისით, სრული ბედნიერებისთვის ხალხს სჭირდება ფეხბურთში, არც მეტი და არც ნაკლები, ბრაზილიის დამარცხება! ჩრდილოეთ კორეის გუნდი ბრაზილიის ნაკრებს მართლაც შეხვდა 2010 წლის მსოფლიო ჩემპიონატზე და 2:1 წააგო.¹⁴ თუმცა, ამ ქვეყნის მოსახლეობას დღემდე სჯერა, რომ მათმა ნაკრებმა მარაკანას სტადიონზე გაიმარჯვა, იმ ელემენტარული სიყალბის გამო, რომ ტელევიზიით მატჩის ტრანსლაციისას ბრაზილიის გატანილი გოლები...¹⁵ ამოჭრეს!

ჩრდილოეთ კორეის მედია, სპორტული მიღწევების ანალოგიურად, თითქმის ყველაფერში ქმნის მითებს. სენსაციური ამბების (თუნდაც, გამოგონილის) დაჯერება კი მასობრივ მედიამომხმარებელს ეიოლება. ამგვარად „აღმოაჩინეს“ კორეაში მარტორქა-ცხენის ნამარხი, დასვეს ასტრონავტები მზეზე, მათმა ლიდერმა კი გოლფის პირველივე თამაშისას მსოფლიო რეკორდი 25-

ჯერ გააუმჯობესა. ჩრდილოეთ კორეის მედიამ ერთ რამეში მაინც გამოიჩინა თავმდაბლობა: მათი ინფორმაციით, მსოფლიოში ყველაზე ბედნიერი ქვეყანა ჩინეთია, 100 შესაძლებელიდან 100 ქულით, მათი ბედნიერების ინდექსი კი მხოლოდ 98-ია.¹⁶

ჩრდილოეთ კორეელთა დოკუმენტებისა და ლტოლვილთა მონაყოლის თანახმად, ჩრდილოკორეელები დაყოფილნი არიან ჯგუფებად. თითოეულ ადამიანზე შედგენილია ინფორმაცია – სონბანი,¹⁷ სადაც წერია ყოველი ინდივიდის ბიოგრაფიული მონაცემები: როგორია მისი ეკონომიკური, სოციალური და პოლიტიკური წარსული; სამი თაობის განმავლობაში როგორი მოქალაქეები იყვნენ მისი წინაპრები. ხომ არ ყოფილან რევოლუციონერები და კომუნისტური წყობილების მოწინააღმდეგენი; სონბანით განისაზღვრება, თუ რამდენად სანდოა ადამიანი, რა სამსახურში უნდა გამწესდეს და ისიც კი, თუ რას მიირთმევს, როგორ სამზარეულოს ანიჭებს უპირატესობას. ასეთ კასტურ დაყოფას, ცხადია, უარყოფითი ეფექტი აქვს განათლებისა და დასაქმების შესაძლებლობებზე.¹⁸

სონგბანს გააჩნია სამი კლასიფიკაცია და, დაახლოებით, 50 ქვეკლასიფიკაცია. ძირითადი, ერთგული კლასი მოსახლეობის 25%-ს შეადგენს, კლასი, რომელიც ორჭოფობს 55%-ია, ხოლო მტრების კლასი მოსახლეობის 20%-ს აღწევს. ყველაზე დაფასებულ კლასს ის ადამიანები განეკუთვნებიან, ვინც კიმ ირ სენის მხარდამხარ იბრძოდა იაპონური ოკუპაციის წინააღმდეგ და ვინც იმ დროს მუშათა კლასს განეკუთვნებოდა. ჩრდილოეთ კორეის მთავრობა უარყოფს ყოველგვარ კლასობრივ დაყოფასა და დისკრიმინაციას. მთავრობის გაკრიტიკების ან ქვეყნიდან გაქცევის მცდელობის შემთხვევაში ციხეში მიდის მთელი ოჯახი და ორი შემდეგი შთამომავალიც.¹⁹

სახელმწიფო, რომელიც იზოლირებულია ეკონომიკური, სოციალური, საინფორმაციო თუ სხვა მიმართულებით, მხოლოდ საკუთარი თავის იმედზეა

დარჩენილი. მთავრობა კარგა ხანია ამუშავებს მძლავრ პროპაგანდისტულ მანქანას. ამ ქვეყნის ხელისუფლების მედიაპოლიტიკის გაცნობისას ცალსახად გვახსენდება ჯორჯ ორუელის რომანი „1984“. ბრიტანელი მწერლისა და პუბლიცისტის ნაწარმოებში მისი თანადროული საბჭოეთია აღეგორიულად ნაგულისხმევი, მაგრამ იგი სრულად ესადაგება ჩრდილოეთ კორეის ამჟამინდელ ვითარებასაც: „ვინც წარსულს აკონტროლებს, ის აკონტროლებს მომავალს. ვინც აკონტროლებს აწმყოს, აკონტროლებს წარსულსაც“, წერდა კლასიკოსი.

იოლი დასანახია, რომ ჩრდილოეთ კორეის ხელისუფლება უკვე მრავალი წელია სამივე დროის მიმართულებით ახორციელებს კონტროლს და ე.წ. „საბჭოური ცხოვრების წესის“ გავლენა აშკარადაა გამოკვეთილი. ჩრდილოკორეული მედიაპროპაგანდის ნიმუშების გაცნობა ჩრდილოეთ კორეის პოლიტიკური ისტორიის შესწავლის გარეშეც მნიშვნელოვან წარმოდგენას უქმნიან თანამედროვე ადამიანს დიქტატორული ქვეყნის სავალალო რეალობაზე.

სამთავრობო პიარის მეტყველი ნიმუშია ჩრდილოეთ კორეაში წარმოებული ავტომობილის სარეკლამო რგოლი, რომელიც 2010 წელსაა ატვირთული იუთუბზე. მასში თვალსაჩინოვდება სახელისუფლო პროპაგანდის ყველა ძირითადი აქცენტი. ვიდეორგოლს ფონად გასდევს ემოციური გახმოვანება, რაც რეკლამის შინაარსს გამოკვეთს და მსმენელზე ზემოქმედების ძალას აუდიო ეფექტით ამძაფრებს.²⁰

ვიდეოს დასაწყისში ჩნდება ავტობანზე მოძრავი ოთხი ერთნაირი ავტომობილი. დიქტორი იწყებს ამ ავტომობილების დახასიათებას, არ იშურებს ეპითეტებს. ამბობს, რომ ეს ძალიან ლამაზი, თანამედროვე და სწრაფი მანქანები კორეის სრულყოფილ, იდეალურად დაგებულ გზებზე დადიან. აქცენტი კეთდება არა მხოლოდ სარეკლამო ავტომობილებზე, არამედ, ზოგადად, სახელმწიფოს სრულყოფილებაზე მინიშნებით. ისიც

ხაზგასმულია, რომ კორეაში ინფრასტრუქტურა უმაღლეს დონეზეა.

შემდეგი კადრი გვაცნობს ავტომობილის ინტერიერს. ხმა განსაკუთრებული სიამაყით ყვება, რომ ეს ავტომობილი აღჭურვილია რადიოთი, სადაც შეგიძლია განუწყვეტლივ უსმინო შენს დიდებულ ბელადს. ამას მოჰყვება ბელადის ხოტბა, მის ღირსებათა აქცენტირება. მომდევნო კადრში უკვე ავტომობილის ექსტერიერი მოჩანს. პარალელურად, ხმა სიამაყით გვაუწყებს, რომ ეს ავტომობილი „ტოიოტაზე“ უკეთესია. ამ ფრაგმენტში იმის პროპაგანდირება ხდება, რომ ჩრდილოეთ კორეას უკეთესი მრეწველობა აქვს, ვიდრე მის მეტოქე იაპონიას, რომელიც „ტოიოტას“ მარკის ავტომობილებს აწარმოებს.

შემდეგ იწყება ავტომობილის ძირითადი მახასიათებლების აღწერა. კადრს მიღმა ხმა გვამცნობს, რომ ავტომობილს განსაკუთრებულად მანათობელი ფარები აქვს, რათა მისი სიკაშკაშით თვალი მოსჭრა და დააბრმავო ამერიკელები. კვლავ ისაა გახაზულ-შესხენებული, რომ აშშ „მტრის ხატს“ წარმოადგენს ჩრდილოკორეელებისთვის.

მომდევნო კადრში ოთხივე ავტომობილი თანაბარი სიჩქარითა და ერთნაირი დისტანციებით გადაადგილდება. ხმა გვიზუსტებს, რომ განსაკუთრებულად ღამაში სანახავია ერთდიმიადე სიჩქარით მოძრავი ავტომობილები და არანაირად არაა საჭირო, რომელიმე იყოს გამორჩეული, განსხვავებული, მაგ., სხვაზე უფრო სწრაფი. ეს აქცენტი გულისხმობს და გამიზნულია აჩვენოს ხელისუფლების დამოკიდებულება მოსახლეობისადმი, თუ როგორ ცდილობს სახელმწიფო კომუნიზმის იდეის რეალიზებას – ადამიანები იყვნენ ერთნაირები, მსგავსნი, არაფრით განსხვავდებოდნენ, არავინ გამოირჩეოდეს. ამავე მოტივითა თუ არგუმენტით ამართლებენ იმ ფაქტს, რომ ამ ავტომობილის მხოლოდ ერთი მოდელია წარმოებაში.

ტექნიკური მახასიათებლების გაცნობისას მოხრობელი აღნიშნავს, რომ ავტომობილის სიჩქარე ლიმიტირებულია 184 კმ/სთ-მდე. ლიმიტირების მიზანია, მოქალაქე არ გაიქცეს დასავლეთ ევროპაში, სადაც „გაუმადარი კაპიტალისტები“ ცხოვრობენ. ვიდეორგოლი მთავრდება ბელად კიმ ირ ჩენის ხოტბითა და ლოცვით.

განხილული ვიდეორგოლი სამთავრობო პიარის, პოლიტიკური პროპაგანდის ტიპური ნიმუშია და მიზნად ისახავს საზოგადოებისთვის ახალი მოდელის ავტომობილის წარდგენას იმავე ძირითადი აქცენტებით, რასაც ემსახურება სახელმწიფო პოლიტიკა. როგორც ვხედავთ, იზოლირებული სახელმწიფო მშვენივრად ახერხებს, ფეხი აუწყოს თანამედროვე პიარს, თუკი ეს მის ინტერესებშია.

ჩრდილოეთ კორეიდან წამოსული ახალი ამბები განვითარებული ქვეყნების მედიაომხმარებლის დიდ ინტერესს იწვევს და პოპულარობითაც სარგებლობს. პრობლემა ისაა, რომ ინფორმაცია ხშირად ყალბია. იზოლირებულ ქვეყანაში კი ინფორმაციის, ფაქტის გადამოწმება, რაც მასკომუნიკაციის ფუნქციონირების აუცილებელი პირობაა, თითქმის შეუძლებელია.²¹

ერთი მხრივ, ჩრდილოეთ კორეა სამთავრობო პროპაგანდისტულ მანქანას აქტიურად ამუშავებს საკუთარი მოსახლეობის შემეცნებაში თავისთვის სასურველი იდეების ფორმირების მიზნით. ამასთანავე, პარადელურად, ჩრდილოეთ კორეის წინააღმდეგაც მიმდინარეობს არანაკლები ინფორმაციული, პროპაგანდისტული ომი. მოწინააღმდეგე მხარეები საამისოდ არცთუიშვიათად იყენებენ ცრუ ინფორმაციას ანუ ფეიკ-ნიუსებს.

2019 წლის მაისის დასასრულს გავრცელდა ინფორმაცია, თითქოსდა, კიმ ჩენ ინმა დონალდ ტრამპთან ჩავარდნილი მოლაპარაკებების გამო თავისი დიპლომატები სიკვდილით დასაჯა.²² ამის თაობაზე მასალა²³ გავრცელდა სამხრეთკორეულმა ყოველდღიურმა გაზეთმა „ჩოსონ ილბომ“.²⁴ ეს ცნობა მიუთითებდა

ჩრდილოეთ კორეის პოლიტიკური ელიტის მიერ ძალაუფლებისთვის ბრძოლისას გამოყენებულ სასტიკ, მიუღებელ ფორმებზე. ეს მაშინ, როდესაც აშშ-ის პრეზიდენტი დონალდ ტრამპი და ჩრდილოეთ კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის ლიდერი კიმ ჩენ ინი ცდილობდნენ ეწარმოებინათ მოლაპარაკებები კორეის ნახევარკუნძულის ბირთვული განიარაღების თაობაზე.

აღნიშნული ინფორმაციის გამოქვეყნებიდან რამდენიმე წუთში იგი აიტაცა და გაავრცელა ისეთმა საერთაშორისო საინფორმაციო სააგენტომ, როგორიცაა „როიტერსი“. სენსაციური ახალი ამბები გავრცელების სისწრაფით გამოირჩევა, მითუფრო, სკანდალური და კიდევ უფრო მეტად – ტრაგიკული ელემენტების შემცველი. ამერიკულ მედიაში „რუსი კარდინალის“ ეპითეტით ცნობილი გაზეთი „ნიუ-იორკ ტაიმსი“ პირველი იყო, ვინც ამის თაობაზე დაწერა. შემდეგ ეს სიცრუე გერმანიის საინფორმაციო სააგენტოებმა გაავრცელეს და მთავარ წყაროდ სამხრეთკორეული გაზეთი „ჩოსონ ილბო“ მიუთითეს. უკვე 2 ივნისს, კვირა საღამოს, ჩრდილოეთ კორეის დაზვერვის ყოფილი ხელმძღვანელი, გენერალი კიმ იონ ჩოლი,²⁵ რომელიც გავრცელებულ ინფორმაციის თანახმად, „კიმ ჩენ ინის ბრძანებით დახვრიტეს“, სხვა მაღალი თანამდებობის პირებთან ერთად ჩრდილოეთ კორეის ცენტრალური საინფორმაციო სააგენტოს (KCNA) მიერ გამართული კონცერტის ტელეტრანსლირების დროს საღსალამათი გამოჩნდა ეკრანზე. იდენტური იყო 2015 წლის მაისში გავრცელებული ცრუ სადაზვერვო ინფორმაცია იმის თაობაზე, თითქოს, 30 აპრილს აეროპორტში დახვრიტეს თავდაცვის მინისტრი ჰიენ იონ ჩოლი, რომელიც „გარდაცვალების“ შემდეგაც ეკრანზე ჩნდებოდა.²⁶

კიდევ ერთი ცრუ ნიუსი, რომელიც ვირუსულად მოედო მსოფლიოს, გვამცნობდა, რომ, თითქოსდა, ჩრდილოეთ კორეაში თმის მხოლოდ 18 ვარცხნილობაა დაშვებული ქალბატონებისთვის, ხოლო მამაკაცებისთვის

მხოლოდ ათი.²⁷ ეს „ფეიკი“ ერთ-ერთმა მომხმარებელმა განათავსა ამერიკულ სოციალურ ქსელ რედიტში. მან გამოიყენა Associated Press-ის ფოტოგრაფის მიერ გადაღებული ფოტო, რომელიც ფხენიანის ერთ-ერთ სილამაზის სალონში გამოკრულ ვარცხნილობებს ასახავდა. ფოტოს მინაწერში მიუთითა, რომ ესაა ის 18 ვარცხნილობა, რომელიც ოფიციალურადაა დაშვებული ხელისუფლების მიერ. ამ ფეიკ-ინფორმაციამ საქართველოს მედიასივრცეშიც გაიელვა.²⁸ Associated Press-ის ოფიციალურ ვებგვერდზე იმავე ფოტოს სრულიად განსხვავებული მინაწერი ჰქონდა და იუწყებოდა, რომ ფოტოზე გამოსახულია თმის ვარცხნილობის ნიმუშები, რომლებიც ფხენიანის ერთ-ერთ სილამაზის სალონში იყო გამოკრული 2013 წლის 20 თებერვალს, ოთხშაბათ დღეს. „გარდა ამისა, თუ ფხენიანის ქუჩებში გაივლით, ან ნახავთ ვიდეოს, რომელიც ჩრდილოეთ კორეაშია გადაღებული, თავად დარწმუნდებით, რომ ადამიანებს თმის განსხვავებული ვარცხნილობები აქვთ“.²⁹

ამ ნიმუშების განხილვის შედეგად უთუოდ შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ ჩრდილოეთ კორეის მედიასაშუალებებში არცთუიშვიათია სამთავრობო პიარის ნიმუშები. პოლიტიკური პროპაგანდის პარადელურად, არსებობს გარკვეული ტენდენცია, რომელიც მიზნად ისახავს ჩრდილოეთ კორეასთან დაკავშირებული ფაქტებისა თუ მოვლენების დამახინჯებას.³⁰ საამისოდ, იყენებენ ცრუ ინფორმაციის, ე.წ. „ფეიკის“ გავრცელების არაერთ ცნობილ ხერხსა თუ მეთოდს, ფაქტების გაყალბება-დამახინჯებით დაწვებული და არაადეკვატური, შეუსაბამო ინტერპრეტაციით დასრულებილი. არ გამოვრიცხავთ, რომ ეს ყველაფერი მიზანმიმართულად ხდებოდეს ფხენიანის დისკრედიტაციის მიზნით. საზოგადოებრივ აზრზე ზეწოლის გზით ისეთი იდეის, მოსაზრების, პოზიციის გავრცელება და ჩანერგვა, რათა ჩამოყალიბდეს სტერეოტიპი იმის თაობაზე, რომ აღნიშნული მოვლენები

ჩრდილოეთ კორეისათვის ნორმას წარმოადგენს. ამას გვაფიქრებინებ ის გარემოებაც, რომ სტატიაში განხილული რამდენიმე ცრუ ინფორმაცია, ისევე როგორც არაერთი სხვაც,³¹ ძირითადად, ვირუსულად ვრცელდება. რაც მთავარია, მას ავრცელებს ჩრდილოეთ კორეისადმი, რბილად რომ ვთქვათ, არაკეთილგანწყობილი სახელმწიფოების საინფორმაციო სააგენტოები.

ლიტერატურა ▣ References

1. English language website of the Democratic People's Republic of Korea (DPRK) [<https://dprkgovernment.com>]
2. Routledge Handbook of Contemporary North Korea (2019, November 22) [https://ebrary.net/229532/education/routledge_handbook_of_contemporary_north_korea]
3. Britannica Editors (2023, May 22). 38th parallel. *Encyclopedia Britannica* [<https://www.britannica.com/place/38th-parallel>]
4. Barnes, Robert (2014). *The US, the UN and the Korean War: Communism in the Far East and the American struggle for world hegemony*. IB Tauris.
5. კიმ ირ სენი (Kim Ir Sen) კორეელი ლიდერის სახელის რუსული ალფაბეტიზაციის მორგებული ტრანსლიტერაციაა კონცეფციის სისტემის (Kontsevich system) მიხედვით, ხოლო ლათინური ტრანსლიტერაციით, რომელსაც დასავლური სამყარო იყენებს, ამ ადამიანის სახელია კიმ ილსონი (Kim Il-Sung). იხ.: Britannica Editors (2024, April 17). Kim Il-Sung. *Encyclopedia Britannica* [<https://www.britannica.com/biography/Kim-Il-Sung>]
6. Murray, Lorraine (2024, May 4). Kim Jong-Un. *Encyclopedia Britannica* [<https://www.britannica.com/biography/Kim-Jong-Eun>]
7. Kim, Sean (2024, February). *Historical Landmarks and Sightseeing around Kumsusan Palace of the Sun – Pyongyang*. Korea Trip Guide

- [<https://www.koreatripguide.com/destinations/historical-landmarks-and-sightseeing-around-kumsusan-palace-of-the-sun-pyongyang>]
8. Kim Han-joo (2024, October 17). *N. Korea stops using 'juche' calendar in effort to reinforce Kim's leadership*. Korean Vibe [<https://korean-vibe.com/news/newsview.php?ncode=179551182230755>]
 9. Johnson, Gareth (2024, December 11). *History of The Juche Calendar (and its demise)*. Young Pioneer Tours [<https://www.youngpioneertours.com/understanding-juche-calendar/>]
 10. EAVI (2019, December 11). *What is propaganda?* Media Literacy for Citizenship [https://eavi.eu/wp-content/uploads/2016/06/What-is-propaganda_SLIDES.pdf]
 11. BBC News (2016, February 8). *What we know about Ri Chun-hee, the most famous woman in North Korea*. BBC [<https://www.bbc.com/news/newsbeat-35524750>]
 12. Madden, Michael, and Joseph S. Bermudez, Jr. (2010). Ri Chun Hui. *KPA Journal*, 1(10), 4–5. [<http://www.kpajournal.com/vol-1-no-10-october-2010/>]
 13. მაცაბერიძე მაღნაზ (2013). პოლიტიკური პროპაგანდა. თბილისი.
 14. BBC Sport (2010, June 15). Brazil 2-1 North Korea [Match report]. *FIFA World Cup 2010*. [http://news.bbc.co.uk/sport2/hi/football/world_cup_2010/8729251.stm]
 15. FIFA. (2012, April 20). *Brazil v Korea DPR | 2010 FIFA World Cup | Match Highlights* [Video]. YouTube [<https://www.youtube.com/watch?v=cANF1GPT6yQ>]
 16. ქემელაშვილი ალექსანდრე (24 აპრილი, 2017). ცენზურა ჩრდილოეთ კორეაში და პროპაგანდა სრული იზოლაციისთვის [<https://www.mediachecker.ge/ka/mediagaremo/tendenciebi/article/48968-cenzura-chr-koreashi-da-propaganda-sruli-izolaciisthvis>]
 17. Person, James (2006). 'We need help from outside': The North Korean opposition movement of 1956. *Cold War International History Project*

Working Paper, No. 52. Woodrow Wilson Center Press & Stanford University Press, pp. 29-32.

18. Robertson, Phil (2016, July 5). *North Korea's Caste System: The Trouble with Songbun*. Human Rights Watch [<https://www.hrw.org/news/2016/07/05/north-koreas-caste-system>]
19. ქმელაშვილი ალექსანდრე (24 აპრილი, 2017). ცენზურა ჩრდილოეთ კორეაში და პროპაგანდა სრული იზოლაციისთვის [<https://www.mediachecker.ge/ka/mediagaremo/tendenciebi/article/48968-cenzura-chr-koreashi-da-propaganda-sruli-izolaciisthis>]
20. Kernaflval (2010, July 5). *North Korean car commercial subtitled* [Video]. YouTube. [<https://www.youtube.com/watch?v=qM3UAnCH5IE>]
21. Кретчмер, Фабиан, and Наталья Позднякова (2019, June 4). Как рождаются фейки о Северной Корее. *DW* [<https://www.dw.com/ru/как-рождаются-фейки-о-северной-корее/a-49035009>]
22. კიმ ჩენ ინმა დონალდ ტრამპთან ჩავარდნილი მოლაპარაკებების გამო თავისი დიპლომატები სიკვდილით დასაჯა (31 მაისი, 2019). *Imedi News* [<https://imedinews.ge/ge/msofllo/107280/media-kim-chen-inma-donald-tramptan-chavardnili-molaparakibebis-gamo-tavisi-diplomatebi-sikvdilit-dasaja>]
23. Kim Myong-song (2019, May 31). *Kim Jong-un 'Brutally Purged Officials' After Failed Summit*. The Chosun Daily [<https://www.chosun.com/english/north-korea-en/2019/05/31/6UY23OF64YIUSYT3QRUS7OTMSY/>]
24. „ჩოსონ ილბო“ (ინგლ. The Chosun Ilbo, იგივე „ჩოსონ დეილი“ ინგლ. The Chosun Daily) – კორეის რესპუბლიკის უდიდესი გაზეთი. დააარსა იაპონიის კოლონიალურმა ადმინისტრაციამ 1920 წლის 5 მარტს. ყოველდღიური გამოცემის შემქნის მიზანი იყო გენერალ-გუბერნატორ საიტო მაკოტოს (1858-1936) „კულტურული მმართველობის“ განხორციელება ანუ ბეჭდური მედიის გამოყენება პროპაგანდისტული მიზნებისათვის. 1940-1945 წლებში

- კორეულ ენაზე პრესა დროებით აიკრძალა. დამოუკიდებელ სამხრეთ კორეაში „ჩოსონ ილბოს“ გამოცემა განახლდა. ამჟამად მემარჯვენე პოლიტიკის მხარდამჭერი ორგანოა. გაზეთის ტირაჟია 1.8 მლნ ეგზემპლარი. ასევე გამოდის ყოველკვირეული და ყოველთვიური გამოცემებიც [<https://www.chosun.com/english/>]
25. Campbell, Charlie (2018, June). Who Is Kim Young Chol? Meet Kim Jong Un’s Ever-Present Right-Hand Man. *Time* [<https://time.com/5292956/kim-yong-chol-north-korea/>]
 26. Дивеева, Юлия (2015, May 14). Расстрелянный министр обороны КНДР выступил по телевидению. *Комсомольская правда*. [<https://www.kp.ru/online/news/2055682/>]
 27. TIL in North Korea you must choose from among 18 approved haircuts for women or 10 approved haircuts for men (2017). *ZombieAlpacaLips. Reddit* [https://www.reddit.com/r/todayilearned/comments/64lxy8/til_in_north_korea_you_must_choose_from_among_18/]
 28. მაკელაინენი, მიკა (18 აპრილი, 2017). ჩრდილოეთ კორეაში თმის მხოლოდ 15 ვარცხნილობაა დაშვებული. *Imedi News* [<https://imedinews.ge/ge/tabloidi/10420/chrdiloet-koreashi-tmis-mkholod-15-vartskhnilobaa-dashvebuli>]
 29. Кретчмер, Фабиан, and Наталья Позднякова (2019, June 4). Как рождаются фейки о Северной Корее. *DW* [<https://www.dw.com/ru/как-рождаются-фейки-о-северной-корее/a-49035009>]
 30. ლაშა_ს (19 სექტემბერი, 2016). ბელადის სამყარო ჩრდილოეთ კორეა. *Qwelly* [<https://qwelly.com/profiles/blogs/chrdiloet-korea>]
 31. Armstrong, Charles K. (2017). North Korea in 2016: Much More of the Same. *Asian Survey*, 57(1), 119–127. [<https://www.jstor.org/stable/26367731>]

Lekso Kulua
BA in Public Administration and Politics,
MA in Mass Communication and Public Relations
(Supervisor – Professor Maia Nadare)

CONTEMPORARY ASPECTS OF PROPAGANDA IN NORTH KOREA

KEYWORDS: DPRK, Kim Il-Sung, Kim Jong Il, Kim Jong-Un, Internet, Intranet, Songbun, Propaganda, Censorship, TV, Ri Chun-hee

This article explores modern propaganda in North Korea, one of the world's most isolated nations. The regime tightly controls media and information flow, using propaganda to shape public perception.

Censorship is rampant, eliminating dissent and manipulating narratives to serve government interests. Externally, adversaries wield propaganda and misinformation to undermine the regime, complicating the information landscape.

Within North Korea, propaganda grabs significant attention, but much of it is fabricated, making it hard for citizens to distinguish truth from falsehood. This article situates North Korean propaganda within a broader context, analysing how similar techniques might be used by other regimes to control narratives and influence public opinion.

After World War II, the Korean Peninsula was divided into two: the North, under Soviet influence, and the South, backed by the United States. North Korea violated the 38th parallel agreement and invaded the South, igniting the Korean War from 1950 to 1953.

Kim Jong-il aimed to unify Korea and sought Stalin's support, but Stalin declined, recognising South Korea's stronger military. Undeterred, Kim launched the invasion, prompting American intervention. After three years of intense conflict and nearly three million casualties, a ceasefire was signed on 27 July 1953.

The Korean War is remembered as one of the most brutal conflicts of the 20th century. In its aftermath, the United States positioned itself as North Korea's "perpetual enemy," thwarting Kim Jong-il's reunification ambitions.

From 1997 to 2024, North Korea used both the Juche calendar, starting from 1912 to mark Kim Il-sung's birth year, and the Gregorian calendar.

The North Korean government employs two main strategies to control information: censorship and propaganda. It allows only twelve newspapers, all carefully scrutinised.

Television is even more restricted, offering just five channels, including sports and educational programming. Central broadcasting serves as the primary news source. Ri Chun-hee, a prominent announcer with over 40 years at the Central Broadcasting Service, currently trains new anchors and rarely delivers critical news herself.

In North Korea, propaganda subtly influences the population, while censorship takes a more overt form. Authorities filter information rigorously, allowing no free press or independent broadcasting. The media is saturated with intentional propaganda reinforcing state narratives. The regime prohibits access to foreign television and radio, often leading to imprisonment for dissenters. Internet access is highly restricted; most citizens are limited to a few Chinese websites, isolating them further from the world. Very few individuals can access the Internet; instead, they rely on an isolated intranet.

State-controlled radios operate only on North Korean frequencies, but some resourceful citizens use Chinese receivers to access both Korean and Chinese channels.

The film industry serves as a vital channel for foreign information and culture. Despite government suppression, South Korean shows and Hollywood films are growing in popularity. Some citizens obtain foreign films via memory cards, bypassing Internet access limitations. In the digital era, controlling information poses significant challenges for North Korean government. Freedom House ranks North Korea 175th out of 176 nations for information freedom, just above Eritrea.

North Korea contends with a domestic propaganda machine targeting its citizens while external adversaries challenge the regime with fake news. Although news garners attention, much of it is fabricated, making verification nearly impossible in this isolated country, essential for effective mass communication.

This article examines various facts to highlight the peculiarities of North Korean media, emphasising the prevalence of political propaganda. The study reveals that external actors consistently distort facts and manipulate information flow from North Korea. Misinformation spreads through various methods, including factual falsifications and illogical interpretations.

The actions by foreign media outlets likely aim to discredit Pyongyang and shape public opinion while normalising specific narratives about North Korea. Evidence indicates that many samples of misinformation circulate virally through news agencies in countries unfriendly to North Korea, reinforcing the arguments presented throughout the article.